

WSPÓŁCZESNE NAZWISKA ROSYJSKIE POCHODZENIA POLSKIEGO

RUSSIAN SURNAMES OF POLISH ORIGIN THAT ARE USED NOWADAYS

MARIAN WÓJTOWICZ

ABSTRACT. The article presents an analysis of 349 surnames obtained from Russian telephone directories. The author discusses the most important phonetic and morphological features of Russian surnames of Polish origin, identifies their types and draws up a list of 116 most frequently used surnames.

Marian Wójtowicz, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Poznań – Polska.

W zasobie współczesnych nazwisk używanych w Rosji można wyróżnić pod względem genetycznym dwie grupy: pierwszą tworzą nazwiska rodzime, drugą – nazwiska obcego pochodzenia. Nazwiska pierwszej grupy znacznie przeważają ilościowo nad nazwiskami drugiej grupy i decydują o językowym charakterze oraz odrębności etnicznej tej kategorii nazwicznej. Badania nad statystyką nazwisk rosyjskich nie osiągnęły jeszcze takiego poziomu rozwojowego, który pozwoliłby na dokładne określenie proporcji, w jakiej pozostają nazwiska rodzime do nazwisk obcych, i ustalenie liczby nazwisk przejętych z innych systemów antroponimicznych. Pewien pogląd na tę kwestię dają zestawienia liczbowe zamieszczone w pracy Wiktora Wasczenki, poświęconej strukturze morfemowej nazwisk rosyjskich¹. Według tego badacza nazwiska z rosyjskimi wykładnikami morfologicznymi (w tym formacje hybrydalne od podstaw obcojęzycznych) stanowią 82,1% (18885 jednostek) badanego zbioru, a nazwiska obce, bez wykładników morfologicznych – 17,9% (4115 jednostek). Wśród nazwisk strukturalnie rosyjskich (rodzimych i hybrydalnych) przeważają formacje zakończone na *-об* || *-ев* (10994 jednostki, czyli 58,2%) i na *-ин* || *-ын* (5535, czyli 29,3%)².

¹ В. В а с ч е н к о, *О морфемной структуре русских фамилий*, „Romanoslavica”, București 1968, nr XVI, s. 137-160. Artykuł zawiera analizę około 23000 nazwisk ze słownika Mortona Bensona, *Dictionary of Russian Personal Names: With a Guide to Stress and Morphology*, Philadelphia 1964.

² W obliczeniach procentowych wykorzystano podane w wymienionym artykule liczby jednostek (nazwisk), procent obliczono od ogólnej liczby nazwisk z wykładnikami morfologicznymi.

Znacznie mniej jest nazwisk rodzimych pochodzących od przymiotników jakościowych i względnych. Nazwiska na *-ский* || *-цкий*, *-ской* || *-цкой* stanowią 11,4% (2148), natomiast pozostałe, zakończone na *-ый*, *-ий*, *-ой* i rzadkie formacje na *-ух* || *-ых*, *-аго*, *-ого* – 1,1% (208 jednostek). Jeśli założyć, że analizowany zbiór (niezbyt duży i w znacznym stopniu przypadkowy) odzwierciedla w miarę dokładnie stosunki w zakresie typów strukturalnych w całym zbiorze nazwisk rosyjskich i że nazwiska bez wykładników morfologicznych są nazwiskami obcego pochodzenia, to zarazem należy przyjąć, że zasób tych ostatnich nie przekracza 20% całego zbioru.

Nazwiskom obcym sporo uwagi poświęcił w swojej książce Borys Unbegaun³. Autor zanalizował około 100 nazwisk pochodzenia polskiego przede wszystkim pod kątem typowych cech fonetycznych, wyróżniających je spośród innych nazwisk słowiańskich. Jest to jedyne szersze opracowanie omawianych tu nazwisk w literaturze onomastycznej.

Materiał do badań nad nazwiskami polskiego pochodzenia zaczerpnięto z dwóch list frekwencyjnych i spisu nazwisk abonentów telefonicznych dwóch miast rosyjskich. Pierwszą listę frekwencyjną sporządzono na podstawie internetowej książki telefonicznej, zawierającej nazwiska abonentów z ponad 30 wielkich miast rosyjskich⁴. Po odpowiednim opracowaniu uzyskano zbiór 10000 najczęstszych nazwisk (o okurencji od 149081 do 213 jednostek). Drugą listę, obejmującą również 10000 najczęstszych nazwisk, pobrano z zasobów internetowych⁵. Nazwiska polskiego pochodzenia ekscerpowano także z książki telefonicznej Jarosławia nad Wołgą, zawierającej około 67700 nazwisk, i odległego od tego miasta o 3500 km Tomska, w której znajduje się około 10600 nazwisk⁶. Pierwszą listę potraktowano jako podstawowe źródło, natomiast pozostałe materiały jako jego uzupełnienie. Wybrano łącznie 349 nazwisk. Te same nazwiska mężczyzn i kobiet sumowano, a obie formy reprezentuje w zebranych materiale nazwisko męskie. Do nazwisk rosyjskich pochodzenia polskiego zaliczono je na podstawie

³ B. O. Unbegaun, *Russian Surnames*, Oxford 1972, s. 235–402; tłum. ros. Б. О. У н б е г а у н, *Русские фамилии*, Москва 1989, s. 201–304.

⁴ *Универсальный телефонный справочник СНГ MegaContacts* (версия 3.6.1 от 02.05.2008).

⁵ Listę „10000 самых частотных русских фамилий”, sporządzoną w ramach projektu badawczego „Русский генофонд”, zamieszczono na stronie www.genofond.ru. Przy nazwisku nie podano częstości, wskazano jedynie jego kolejne miejsce na liście. Brakuje informacji dotyczącej zbioru, który stał się podstawą tej listy.

⁶ *Список абонентов Ярославской городской телефонной сети (по состоянию на 15 января 1993 г.)*. Раздел III: *Квартирные телефоны индивидуального пользования*, Ярославль 1993, s. 79–558; *Телефонный справочник г. Томск. Список абонентов (по состоянию на 1 марта 1974 г.)*. *Список квартирных телефонов индивидуального пользования*, Томск 1974, s. 317–554.

cech fonetycznych właściwych nazwiskom polskim, sposobu oddawania ich w języku rosyjskim, typowych cech morfologicznych i kryterium leksykalnego, pozwalającego odnieść konkretne nazwisko do zbioru nazwisk polskich.

Cechą wyróżniającą nazwiska polskie są samogłoski nosowe, zastępowane w języku rosyjskim przez połączenie samogłoski ustnej ze spółgłoską nosową. Samogłoska *ę* jest zastępowana przez *em* przed spółgłoską wargową (w nawiasach podano odpowiednie nazwisko polskie), np.: *Гембицкий* (Gębicki), *Глембицкий* (Głębicki), *Дембновецкий* (Dębnowiecki), *Дембовский* (Dębowski), *Земблевский* (Zięblewski), *Степень* (Stępień), *Трембач* (Trębacz), *Естремский*, *Ястремский* z zanikiem międzyspółgłoskowego *б* (Jastrzębski). Przed innymi spółgłoskami jest zastępowana przez połączenie *ен*, np.: *Венжик* (Wężyk – także nazwa herbowa), *Геншицкий* (Gęślicki), *Свентицкий* (Święcicki), *Сендецкий* (Sędecki). Samogłoska *ą* jest zastępowana przez *он*, np.: *Бонк* (Bańk), *Пионтковский* (Piątkowski), *Шлёнский* (Śląski), lub też przez *ом* przed spółgłoską wargową, np.: *Домбровский* (Dąbrowski).

W nazwiskach pochodzenia polskiego *rz* jest oddawane zwykle przez rosyjskie połączenie spółgłosek *рж*, np.: *Вержбицкий* (Wierzbicki), *Гржибовский* (Grzybowski), *Закржевский* (Zakrzewski), *Кобржицкий* (Kobrzycki), *Конаржевский* (Konarzewski), *Оржеховский* (Orzechowski), *Пржевальский* (Przewalski), *Пржиборский* (Przyborski), *Хржановский* (Chrzanowski). Rzadziej spotyka się na miejscu *rz* spółgłoskę *ж* lub jej bezdźwięczny odpowiednik *ш*, np.: *Добжинский* (Dobrzyński), *Закшевский* (Zakrzewski).

Na polskie pochodzenie nazwiska wskazują niektóre połączenia głosek, które w odrębny sposób rozwinęły się w rosyjskim, np. *-ró-*, *-ór-*: *Врублевич* (Wróblewicz), *Врублевский* (Wróblewski), *Гура* (Góra), *Гураль* (Góral), *Гурский* (Górski), *Лисогурский* (Lisogórski), *Круликовский* (Królikowski), połączenie *-dl-*: *Шидловский* (Szydłowski), *-tu-*: *Длугоборский* (Długoborski).

Jeśli chodzi o cechy morfologiczne, to na polskie pochodzenie nazwiska rosyjskiego mogą wskazywać typowe sufiksy, np.: *-ski*, *-cki*, *-dzki*: *Жабский* (Żabski), *Завицкий* (Zawadzki), *Ставицкий* (Stawicki), *Осинский* (Osiński), *Пухальский* (Puchalski); *-owicz* || *-ewicz*: *Лукашевич* (Łukaszewicz), *Юзефович* (Józefowicz); *-ak* || *-'ak*: *Возняк* (Woźniak), *Якубчак* (Jakubczak); *-ik* || *-yk*: *Венжик* (Wężyk), *Павлик* (Pawlik) itp.

Kryterium leksykalne odgrywa istotną rolę przy identyfikacji nazwisk polskiego pochodzenia równych w swej budowie wyrazom pospolitym lub nazwom własnym innych kategorii, np. imionom osobowym lub nazwom geograficznym. Umożliwia ono zaliczenie do omawianej grupy nazwisk takich polskich nazwisk odapelatywnych jak np.: *Клепач* (Klepacz), *Когут* (Kogut), *Крук* (Kruk), *Писарек* (Pisarek), *Следь* (Sledź), *Стельмах* (Stelmach) lub nazwisk pochodzących od imion, np.: *Лукаш* (Łukasz), *Бальцер* (Balcer: Baltazar), *Урбан* (Urban) itp. Posługiwanie się wyłącznie jednym kryterium

nie zawsze przynosi właściwy rezultat. Znacznie lepsze wyniki daje zastosowanie zespołu wymienionych kryteriów. Pewne trudności pojawiają się w wypadku nazwisk o podobnej strukturze i z tym samym formantem, funkcjonujących w polskim, białoruskim i ukraińskim. Biorąc pod uwagę historyczne związki sąsiadujących ze sobą narodów, niełatwo rozstrzygnąć, czy nazwisko *Лукашевич* ma polskie czy ukraińskie pochodzenie, a *Томашевич* jest genetycznie nazwiskiem polskim czy też białoruskim. Do nazwisk polskich można je zaliczyć ze względu na podstawę, od której je utworzono. Imiona *Łukasz* i *Tomasz* należą bowiem do zasobu polskich imion chrześcijańskich. Ten sam problem dotyczy sporej liczby nazwisk z formantem *-ский* || *-цкий*, rozszerzonym niekiedy morfemami *-ов* || *-ев* lub *-ин*, które mają w podstawie wyraz występujący w języku polskim i rosyjskim, np.: *Бобровский* (Bobrowski), *Быковский* (Bykowski), *Малиновский* (Malinowski), *Масловский* (Masłowski), *Сосновский* (Sosnowski), *Сливинский* (Śliwiński), *Чайковский* (Czajkowski) itp. W większości są to nazwiska, których podstawom można przyporządkować nazwy miejscowe, a same nazwiska odpowiednim przymiotnikom odmiejscowym, np.: *Высоцкий* (Высоцк, Высокое) – *Wysocki* (Wysoka, Wysokie), *Козловский* (Козлов, Козлово) – *Kozłowski* (Kozłowo, Kozłów), *Орловский* (Орел) – *Orłowski* (Orłowo, Orłów), *Соколовский* (Сокол, Соколов, Соколово) – *Sokołowski* (Sokołowo, Sokołów, Sokoły) itp. Nieco mniejszą grupę stanowią nazwiska mające w podstawie to samo imię w obu językach, np.: *Мирославский* (Мирослав) – *Miłosławski* (Miłosław), *Станиславский* (Станислав) – *Stanisławski* (Stanisław), *Марковский* (Марк) – *Markowski* (Marek), *Павловский* (Павел) – *Pawłowski* (Paweł) itp.

W antroponimii polskiej nazwiska z przyrostkiem *-ski* i jego złożonymi wariantami *-owski* || *-ewski*, *-iński* są w dużym stopniu formacjami odmiejscowymi, notowanymi już w XIV wieku. Liczną grupę wśród nich stanowią nazwiska utworzone od nazw wykonawców zawodu typu *Młynarski*, *Piekarski*, *Szklarski*⁷ oraz nazwiska od przydomków (nazwisk), które nie utraciły funkcji charakteryzującej. Te ostatnie znane już były w XVI wieku, a zaczęły się szerzyć w XVII i XVIII wieku, kiedy rozpoczął się proces „uszlachcania” nazwisk mieszczańskich i ulepszenia chłopskich. Nazwiskom odprzezwiśkowym nadawano nową postać na *-ski*: *Wilk* zmieniano na *Wilczyński*, *Sosna* na *Sosnowski*, *Żuk* na *Żukowski*⁸. W języku rosyjskim nazwiska odmiejscowe na *-ский* || *-цкий* typu *Вяземский*, *Елецкий*, *Стародубский* były używane w kręgach arystokratycznych, natomiast nazwiska *Вознесенский*, *Покровский*,

⁷ Zob. też B. K r e j a, *Problem polskich nazwisk typu „Rybicki”, „Dulski”, [w:] V Ogólnopolska Konferencja Onomastyczna. Księga referatów*, pod red. K. Zierhoffera, Poznań 1988, s. 183–190.

⁸ Liczne przykłady zmiany nazwisk podaje J.S. B y s t r o Ń, *Nazwiska polskie*, Warszawa 1993, s. 102–106.

Рождественский, Обнорский, Сперанский od podstaw znaczeniowo związanych z tematyką religijną, tradycją chrześcijańską i antyczną, wśród duchowieństwa prawosławnego. Nazwiska od innych podstaw były rzadkie. Dlatego też nazwiska rosyjskie z przyrostkiem *-ский*, np.: *Жуковский, Козловский, Масловский, Орловский, Соболевский, Соколовский, Сливинский, Яворский* itp., zaliczono do nazwisk odapelatywnych polskiego pochodzenia⁹.

Z upływem czasu nazwiska polskie są adaptowane do systemu fonetycznego i morfologicznego języka rosyjskiego. Adaptacja fonetyczna znajduje niekiedy swój wyraz w postaci tzw. akania, utrwalonego w pisowni nazwiska, np.: *Браварник* (Browarnik), *Багуцкий* (Bogucki), *Гадетский, Гадецкий* (Godecki), *Главацкий* (Głowacki), *Манчинский* (Mączyński), *Машинский* (Moszyński), *Пансуй* (Popsuj), substytucji samogłosek, np. *Белостоцкий* (Białostocki), zmianie samogłoski lub zaniku spółgłoski jak np. w nazwisku *Естремский, Ястремский* (Jastrzębski) itd. Adaptacja morfologiczna, polegająca na dodaniu morfemu typowego dla nazwisk rosyjskich, występuje sporadycznie. Odnotowano jedynie dwa przykłady: *Мусялов* (Musiał) i *Новаков* (Nowak). W nazwiskach przymiotnikowych z końcówką *-ий*||*-у* typu *Наро́жный, Станисzewski* fleksja polska ulega wymianie na rosyjską odpowiednio w nazwiskach mężczyzn i kobiet: *Наро́жный, Наро́жная, Станише́вский, Станише́вская*. W nazwiskach *Боровских, Главацких, Полянских* fleksję mianownika l. poj. zastąpiono końcówką dopełniacza l. mn., typową dla tzw. nazwisk „syberyjskich”. W wyniku tej substytucji stały się one nieodmienne.

W zebranych materiale są reprezentowane odpowiedniki wszystkich ważniejszych typów nazwisk polskich. Najlicniejszą grupę nazwisk genetycznie polskich, składającą się z 236 nazwisk (67,6%), stanowią formacje z przyrostkiem *-ский* i jego wariantami *-овский*||*-евский, -инский*. Przeważają wśród nich nazwiska odprzezwickowe (133 nazwiska), np.: *Барановский, Бураковский, Глинский, Грабовский, Ежевский, Жураковский, Зелинский, Кавецкий, Калиновский, Клепацкий, Косинский, Котецкий, Курчевский, Кучинский, Левандовский, Левинский, Левицкий, Лисовский, Лозинский, Маевский, Маковский, Мушинский, Недзведский, Новицкий, Новинский, Озимковский, Ольховский, Ольшевский, Осинский, Печинский, Плахтинский, Сви́дерский, Чаплинский, Черняковский, Шафранский, Щавинский* itp.

⁹ Nazwiska na *-ский* od dawna były traktowane jako polskie. Charakterystyczna jest następująca opinia:

[...] русскую фамилию Островский, очень употребительную в нашем духовенстве, должно писать и произносить – Островской, а не Островский. У нас так много кричат об обрусении, а между тем, опоячивают коренных русских людей по одному из главных признаков – по родовым прозваниям [...].

Zob. E.П. К а р н о в и ч, *Родовые прозвания и титулы в России и слияние иноземцев с русскими*, С.-Петербург 1886. Репринт: Москва 1991, s. 42.

Na drugim miejscu pod względem ilości znajdują się nazwiska odmiejscowe (51 nazwisk), np.: *Аршавский, Варшавский, Конаржевский, Конинский, Конопотский, Лецинский, Лиготский, Липницкий, Остромецкий, Познанский, Радомский, Rogozинский, Русецкий, Серпецкий, Тарновский, Цехановский, Чапский* itp.

Do trzeciej grupy nazwisk na *-ский* należą formacje odimienne (42 nazwiska), utworzone od imion chrześcijańskich i tradycyjnych imion staropolskich, ich postaci pełnych i derywatów, np.: *Адамский, Богуславский, Будзяновский, Витковский, Войтеховский, Войцеховский, Войтковский, Годлевский, Домаховский, Макарский, Михалевский, Павлицкий, Паиковский, Стефановский, Фальковский, Цеханский, Шиманский, Якубовский, Яницкий, Янковский, Яновский, Янушевский, Ярошинский, Ясинский* itp.

W grupie nazwisk z przyrostkiem *-ский* znajdują się także przymiotniki utworzone od nazw wykonawców zawodu, występujące w funkcji nazwisk, np.: *Броварский, Карбовский, Котлярский, Кравчинский, Млынарский, Пекарский, Рымашевский, Токарский, Шклярский*.

Kolejną dużą grupę, liczącą 32 nazwiska (9,2%), stanowią formacje patronimiczne z przyrostkami *-ович || -евич, -иц*. W większości są to nazwiska od podstaw pełnych i derywatów imion chrześcijańskich, np.: *Адамович, Блажевич, Брожевич, Ленартович, Марцинкевич, Мацкевич, Мицкевич, Павлович, Станкевич, Сташкевич, Якубович, Янович, Янушкевич, Яцкович*. Jest w tej grupie kilka nazwisk od derywatów imion staropolskich, np.: *Богушевич, Виткевич, Дзяткович, Фалькович, Цеханович*, a także parę nazwisk utworzonych od przezwisk i apelatywów, np.: *Врублевич, Ковалевич, Мазуркевич, Цепелевич*. W nazwisku *Чаплиц* (Czaplic) występuje sufiks *-ic* – rodzima postać przyrostka *-icz*.

Nazwisk polskiego pochodzenia z innymi formantami odnotowano niewiele (16 nazwisk, czyli 4,6%). Są to przede wszystkim nazwiska z przyrostkami *-ак, -як*, np.: *Ваврушак, Марчак, Ежак, Дзюбак, Единак, Лесняк, Новак, Старчак, Черняк*, z przyrostkiem *-ик*: *Новик, Павлик, Рудзик*, z przyrostkiem *-чик*: *Кравчик* i *-ек*: *Глодэк*.

Sporą grupę tworzą nazwiska bez wykładników słowotwórczych w języku polskim. Liczy ona 65 nazwisk (18,6%). Są to nazwiska równe w swej budowie imionom i apelatywom. Do nazwisk równych pełnym formom lub derywatom od imion chrześcijańskich i staropolskich, obok kilku już wymienionych, należą np.: *Банах* (Banach: Banadyk, Benedykt), *Ярош, Ярошек, Ярошь* (Jarosław, Jaromir), *Пась* (Paś: Paweł), *Кохан, Сулим* (Sulimir, Sulisław). Nazwiska równe apelatywom to dawne przezwiska. Są wśród nich nazwy ptaków, zwierząt, ryb, roślin, np.: *Баран, Дрозд, Карась, Лобода, Луц, Мотыль, Рыбка, Чайка, Шпак*, nazwy wykonawców zawodów i zajęć: *Будник, Возный, Коваль, Кравец, Кухта, Олейник, Рыбак, Спевак, Страж, Трембач, Мытник, Мысливец*, nazwy mieszkańców, nazwy etniczne: *Гураль*,

Кашиба, Мазур, Поляк, nazwy rozmaitych przedmiotów, nazwy abstrakcyjne: *Гузик, Дух, Зайда, Налесник, Пампух, Скиба, Скорупа, Туркот, Шкода* itp. W grupie tej jest również kilka nazwisk, których polskie odpowiedniki są równe przymiotnikom z końcówką *-i||-y*, np.: *Несмачный, Наконечный, Нарожный, Повшедный*, i jedno nazwisko w postaci rozkaźnika – *Пансуй*. Nazwiska dopełniaczowe są reprezentowane przez dwie formy dopełniacza I. poj.: *Дзюба* i *Сулима* (także nazwa herbowa; Sulim: Sulimir, Sulisław).

Nazwiska polskiego pochodzenia koncentrują się w dolnej strefie częstości pierwszej listy 10000 najczęstszych nazwisk rosyjskich. Znajduje się tu 116 nazwisk, a liczba ich nosicieli zawiera się w przedziale od 3421 do 216. W dolnej strefie można wyróżnić nazwiska o dużej częstości (3421–501 nosicieli), do której należy 76 nazwisk, i grupę nazwisk mniej częstych (440–216 nosicieli), liczącą 40 nazwisk. Na drugiej liście 10000 najczęstszych nazwisk rosyjskich odnotowano 99 nazwisk genetycznie polskich. Zamieszczony poniżej wykaz zawiera nazwiska z pierwszej listy, ułożone według malejącej liczby nosicieli. Te same nazwiska występujące na obu listach wyróżniono kursywą. Cyfra przed nazwiskiem oznacza kolejny numer, cyfra po nazwisku – liczbę nosicieli.

1. <i>Полянский</i>	3421	25. Новик	1192	49. <i>Добровольский</i>	740
2. <i>Козловский</i>	3089	26. <i>Янковский</i>	1130	50. <i>Маевский</i>	723
3. <i>Коваль</i>	3088	27. <i>Дзюба</i>	1127	51. <i>Марковский</i>	712
4. <i>Олейник</i>	2833	28. <i>Орловски</i>	1104	52. <i>Рыбак</i>	704
5. <i>Островский</i>	2491	29. Шпак	1088	53. <i>Яворский</i>	698
6. <i>Павловский</i>	2369	30. <i>Ковальский</i>	1030	54. <i>Журавский</i>	690
7. <i>Быковский</i>	2272	31. <i>Белявский</i>	977	55. <i>Масловский</i>	683
8. <i>Высоцкий</i>	2254	32. <i>Малиновский</i>	900	56. <i>Яблонский</i>	678
9. <i>Новицкий</i>	2114	33. <i>Лукашевич</i>	896	57. <i>Гурский</i>	674
10. <i>Романовский</i>	2080	34. <i>Хмелевский</i>	892	58. <i>Зелинский</i>	653
11. <i>Барановский</i>	1944	35. <i>Белецкий</i>	883	59. <i>Боровский</i>	589
12. <i>Ковалевский</i>	1927	36. <i>Яновский</i>	866	60. <i>Скиба</i>	586
13. <i>Соколовский</i>	1888	37. <i>Домбровский</i>	860	61. <i>Павлович</i>	575
14. <i>Мазур</i>	1651	38. <i>Новак</i>	847	62. <i>Ясинский</i>	569
15. <i>Жуковский</i>	1648	39. <i>Чайковский</i>	784	63. <i>Рудницкий</i>	568
16. <i>Бельский</i>	1603	40. <i>Белинский</i>	780	64. <i>Цыбульский</i>	560
17. <i>Каминский</i>	1463	41. <i>Мацкевич</i>	777	65. <i>Войцеховский</i>	556
18. <i>Чайка</i>	1440	42. <i>Калиновский</i>	762	66. <i>Ольшевский</i>	537
19. <i>Бобровский</i>	1412	43. <i>Завадский</i>	759	67. <i>Урбан</i>	534
20. <i>Лисовский</i>	1406	44. <i>Соболевский</i>	759	68. <i>Шидловский</i>	533
21. <i>Станкевич</i>	1340	45. <i>Дрозд</i>	756	69. <i>Богуславский</i>	526
22. <i>Садовский</i>	1332	46. <i>Кучинский</i>	755	70. <i>Шиманский</i>	522
23. <i>Кравец</i>	1326	47. <i>Якубовский</i>	753	71. <i>Маковский</i>	520
24. <i>Черняк</i>	1200	48. <i>Ольховский</i>	745	72. <i>Пашковский</i>	518

73. Ярош	510	88. Лукаш	317	103. Грабовский	241
74. Гаевский	508	89. Кохан	306	104. Рудковский	240
75. Сосновский	504	90. Левандовский	299	105. Сикорский	239
76. Якубович	501	91. Витковский	297	106. Туровский	238
77. Адамович	499	92. Потоцкий	291	107. Вольский	232
78. Будник	495	93. Лесняк	280	108. Чижевский	229
79. Русецкий	490	94. Яцкевич	269	109. Шпаковский	227
80. Мицкевич	462	95. Залевский	263	110. Марцинкевич	225
81. Стельмах	446	96. Лещинский	263	111. Павлик	225
82. Ваврушак	436	97. Врублевский	254	112. Янкович	225
83. Ставицкий	379	98. Рутковский	254	113. Кашиба	220
84. Поляк	359	99. Стасевич	250	114. Карпинский	219
85. Когут	358	100. Лапицкий	248	115. Сулима	219
86. Яскевич	333	101. Ярошевич	247	116. Гура	216
87. Ковалевич	328	102. Янович	245		

Na obu listach frekwencyjnych znajduje się 47 tych samych nazwisk polskiego pochodzenia, a więc zgodność list pod tym względem wynosi 40,5%. Wykaz najczęstszych nazwisk zawiera 74 nazwiska z formantem *-ский* i jego wariantami, co stanowi 63,8%. Tak duża przewaga wymienionego typu nazwisk wiąże się z tym, że w systemie nazwisk polskich formacje na *-ski* zajmują pod względem liczbowym pierwsze miejsce¹⁰. W systemie nazwisk rosyjskich stanowią one zatem wyróżnik nazwisk polskiego pochodzenia. W powyższym wykazie jest 15 nazwisk z przyrostkiem *-ович* || *-евич* i 27 nazwisk innych typów. Z porównania tego wykazu z listą 300 najczęściej używanych nazwisk polskich wynika, że znajduje się w nim 69 nazwisk rosyjskich, czyli 59,5%, mających swoje polskie odpowiedniki¹¹. Z tej liczby 39 nazwisk ma odpowiedniki wśród pierwszych 100 najczęstszych nazwisk. Nie ma w wykazie najczęstszych rosyjskich nazwisk odpowiedników zajmujących wysokie miejsca na liście rangowej nazwisk polskich, takich jak np.: 3. *Wiśniewski*, 6. *Wójcik*, 7. *Kowalczyk*, 15. *Kwiatkowski*, 16. *Kaczmarek*, 18. *Krawczyk*, 19. *Piotrowski*, 23. *Michalski* itd.

Przedstawione wyżej zagadnienie wymaga niewątpliwie szerszych badań, które z czasem pozwolą może uzyskać bardziej pełny obraz tej grupy nazwisk, będących nie tylko integralną częścią rosyjskiego systemu antroponimicznego, ale także ważnym świadectwem jego związków z antroponią polską.

¹⁰ Zob. K. S k o r o n e k, *Współczesne nazwisko polskie. Studium statystyczno-kognitywne*, Kraków 2001, s. 14 i tab. 4.7 na s. 203. Autorka podaje, że nazwisk na *-ski* jest około 65 tys., czyli 1/6 wszystkich polskich nazwisk.

¹¹ Listę frekwencyjną polskich nazwisk zob.: K. S k o r o n e k, op. cit., s. 186-191.